

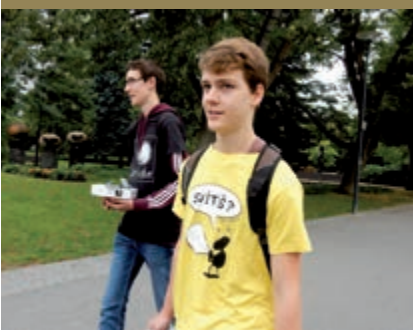
TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

ŘÍJEN 2017

světluška 2017

Pro Světlušku se sbíralo již po patnácté! Tomické oddíly se do sbírky pořádané Nadačním fondem Českého rozhlasu zapojily již počtvrté, bylo jich, shodou okolností, rovněž patnáct. Rozšíříme počet oddílů příští rok? Vyzýváme další oddíly, aby se k nám přidaly!

V týdnu 11. - 15. září se dohromady tomíkům podařilo společně vybrat 223 532,-Kč!

Tato částka již putuje na účet Světlušky, ta pak za peníze z celorepublikové sbírky zprostředkuje dětem a dospělým s těžkým zrakovým postižením pomoc.

A které oddíly si letos nasadily křidélka s tykadly a kolik se jim podařilo vybrat peněz?

TOM Chippewa společně s TOM Dakoti 27 580 Kč, TOM Kadao 22 615 Kč, TOM Lesani 15 401 Kč, 2 eura, 7 zlotých, TOM Maracaibo 11 823 Kč, 8 eur, 1 libra, TOM Oftalmo 5 858 Kč, TOM Otrokovice 16 645 Kč, TOM Pawnee 16 735 Kč, TOM Prácatá 17 211 Kč, TOM Robinsoni 10 671 Kč, TOM Rokytňá 19 794 Kč, TOM Sluníčka z Litoměřic 25 773 Kč, TOM S. T. A. N 5 000 Kč, TOM Tuři 16 039 Kč, TOM Zálesák z Hlučína 12 387 Kč. Všem těmto oddílům patří velký dík. Pomohly dobré věci.

Anežka Klabanová, členka náčelnictva Asociace TOM

foto: Tomáš Lepšík

OBSAH

říjen 2017

str. 3-4	Hořec v oblacích
str. 5	Letní táborová škola 2017, Ivo Skoček
str. 6	Prázdninové pozdravy, Tom Weicht
str. 7	Strašidýlka, Jára Lepšík
str. 8	Kulíšci v Karibiku, Jindra Zoufalá
str. 9	Ohře 2017, Jára Lepšík
str. 9	Za starým příběhem, Václava Hušková
str. 10	Litomíci na ostrově pokladů, Katka Krňáková
str. 11	Vydejme se na draky! Zdeněk Vejrosta
str. 11	Hvězda severu na vlnách Gangy, Martin Fišer
str. 12	Oddílové loučení, Zdeněk Šmída
str. 13	Jak Dakoti uštvali draka Šmaka, Ota Ot'án Müller,
str. 14	Letní tábor v Čachnově, Verča Hrebenarová, Jiří Černer
str. 14	Ploty a pikle, Karel Neuschl
str. 15	Gastronauti 2017, Matěj Chour
str. 16	Od mamuta k počítači, Jiří Krajča
str. 17	My nic, my pizza, Denisa Slabová
str. 17	Srazíme se v roce 2018? Marek Kuskov
str. 18-21	Tábory spatřené, A. Klabanová, Tomáš Novotný, Tomek Hurt, Jiří Homolka, Ondra Šejtka, Standa Preis
str. 21	Galové v ohrožení, Danča Rafajová, Verča Šibravová
str. 22-23	Stolní hrátky tomíků, Ivo Skoček
str. 24-25	Stavíme a opravujeme, Tomáš Novotný, Jiří Homolka
str. 25	Tulák Miloslav Nevrlý
str. 26	Turistika na koni, Petr Teringl
str. 27	Čerchov, Rostislav Kašovský
str. 28	Týpí jako domov. K. Pejšová
str. 29	Mikešovo nožobraní, Jiří Lukeš
str. 30	Setkání tomíků na Duchonce, Petr Teringl
str. 31	Návštěva na Slovensku, Jana Holišová
str. 32	Tomíci v Korutanech, R. Kašovský, Tom Weicht, Jiří Pudlich
str. 33	Co bylo...
str. 34	Ohlasy
str. 35	Svatba u jezera balvanů, Jeleni cestovali v čase, Ladislav Jelen

Hořec v oblacích

Vlajka tomíků je stále výš! Jednou v neuvěřitelných sedmi tisících metrech, jindy se spolu s parašutisty snášejí doprostřed pěkného tábořiště. Můžete si o tom přečíst uvnitř tohoto čísla. Jsem rád, že je modrý hořec takovou inspirací pro nápadité kolegy! Díky jim za to.

Tomáš Novotný

Jak jsme se letos v létě ocitli na vrcholu **Pik Lenin**? Vše začalo už v roce 2015, kdy nám kamarád Víta poslal e-mail, který začínal slovy: *Alpy jsou krásné, ale existuje prý ještě krásnější pohoří ... a jmenuje se Kavkaz*. A tak jsme se tam v létě 2016 vypravili, strávili tam nádherný čas a zdolali nejvyšší vrchol Evropy Elbrus.

Po návratu nám v čase ještě živých vzpomínek na nádherný Kavkaz a specifické Rusko přišel od Víti další e-mail, který začínal slovy: *Kavkaz je krásný, ale existuje prý ještě krásnější pohoří ... a jmenuje se Pamír*. Zpočátku jsme to brali jako dobrý vtip, ale když jsme měli na začátku roku zaplacenou zálohu, začaly naše sny na zdolání **Leninova štítu** na hranici mezi Kyrgyzstánem a Tádžikistánem nabírat konkrétní obrysy.

Využili jsme podpory CK Expedice Mirka Hrada a tohoto rozhodnutí jsme ani na chvíli během naší cesty nelitovali. Vyrazili jsme v sestavě: Vít Chlumecký, Jiří Vorel a Petr Šašek Pittner (dva rodilí tomíci z Jílového a jeden odrodilý z Valašského Meziříčí, dneska už také pravověrný Jílovák). Po přeletu do kyrgyzského Oše jsme se terénním mikrobusem přesunuli do základního tábora v nadmořské výšce 3600m. n. m. Po pár dnech strávených aklimatizačními výstupy v okolí Base Campu jsme se i s částí potravin a našeho horolezeckého vybavení přesunuli do kempu C1 ve výšce 4400 m. n. m. Následující den jsme věnovali výstupu na Pik Jukin (5100m. n. m.), abychom si dostatečně zvykli na velkou nadmořskou výšku.

A pak už hurá nahoru do C2! Vyrazili jsme s čelovkami už ve čtyři hodiny ráno, aby ledovec, na kterém jsme museli překonat převýšení přes 1000m, byl co nejdéle zmrzlý a minimalizovali jsme tak nebezpečí pádu do ledovcové trhliny a riziko uvolnění lavin. Postupovali jsme samozřejmě navázáni na lano, s mačkami na botách a kompletním ledovcovým vybavením. Odpolední sluníčko nás překvapilo svou silou a ledovcové brýle jsme si nedovolili sundat ani na chvíli. Byli jsme už opravdu vysoko. I nás samotné překvapila v C2 naše až neuvěřitelná pomalost při stavění expedičního stanu mezi trhlínami na ledovci v nadmořské výšce 5100 m.n. m. Strávili jsme zde noc, nechali stan a vnesené potraviny a opravdu rádi sestoupili v následujících dnech zpět až do základního tábora. Zde jsme během dvou dnů nabírali síly pro návrat nahoru. Odpočívali jsme, jedli, pili pivo a vodku – trochu, koupali se v jezírku, a hlavně - nikam jsme nechodili.

Po dvou dnech jsme byli už dostatečně aklimatizováni a naše těla, aspoň jsme v to doufali, vyrobila dostatek červených krvinek a my se začali chystat zase nahoru. Sledovali jsme předpověď počasí a snažili se naplánovat co nejlepší strategii pro výstup. Cestu až do C2 jsme už znali, zde jsme trávili při odpočinku jeden den a pak jsme postoupili dále do C3 (6100 m. n. m.). Tento výstup měl být poměrně nenáročný, ale z důvodu sněžení a opravdu silného větru, byl pro nás hodně vyčerpávající. Večer jsme v předsínce stanu rozehřívali sních na životně důležitou vodu a sotva jsme si uměli představit, že ráno půjdeme dál.

Ráno kolem čtvrté jsme se vydali k vrcholu. Počasí se trochu umoudřilo, nesněžilo, ale teplota kolem -25 °C a vítr nám postup dost nepříjemňovaly. Jen jasné nebe bylo příslibem toho, že vrchol bude dobyt. Po osmi hodinách děsivé námahy, unavení, zadýchání, ale neskutečně šťastní, jsme se vyfotili s vlajčkou tomíků na vrcholu Leninova štítu. Vlajka s hořcem zaválala ve výšce 7134 metrů nad mořem. Okolo nic vyššího! Neuvěřitelné, krásné, perfektní...

Ještě nás ale čekala cesta zpátky. Opatrně a v klidu, úplně vysílení jsme sešli do C3, další den až do C1 dolů, to se to šlo. Za zdolání vrcholu jsme dostali dort a pak jsme si už jen užívali a pořád odpočívali. Další den jsme se vrátili až do základního tábora a zaparili jsme. Do odletu jsme měli ještě tři dny. Přesunuli jsme se do Oše, kde z nás teprve vše spadlo a začala ta pravá dovolená.

Vít Chlumecký, Jiří Vorel a Petr Šašek Pittner

Položili jsme jílovským dobrodruhům k výstupu na Pik Lenina ještě pár otázek na tělo. Jednu z odpovědí jste si mohli přečíst na webu, zbytek najdete zde:

Co na vaši výpravu říkali vaši blízcí?

Rodina a blízcí byli jedním z nejdůležitějších pomocných faktorů. Bez jejich podpory bychom nemohli jet. Všichni máme děti, manželky, a tak... A co na to říkali? *No, hlavně se vraťte.*

Co vás při stoupaní na vrchol zaskočilo, překvapilo? Byl nějaký krizový moment? A naopak - šlo něco lehčeji, než jste čekali?

Nikdo z nás ještě tak vysoko nebyl, takže jsme pozorovali, co to s námi dělá. Po příjezdu do základního tábora jsme se při popoběhnutí na toaletu zadýchávali. Postupnou aklimatizací se to srovnalo. Nabíráním výšky se stavy zhoršovaly, při poklesu naopak zlepšovaly. Každý to snášel jinak. Já to odnesl asi nejvíc zdravotně. Kombinací bolestí hlavy, střevních obtíží a nejeden šel 10 km dolů. Při po-

slední etapě jsem v 6900 m. n. m. zhodnotil svůj stav jako nepříjemný pro další postup. S vidinou náročného sestupu a touhy se **vrátit domů na sedadle a ne v podpalubí**, jsem se raději otočil. Jirkovi a Vítkovi se podařilo zdárně pokračovat až na vrchol, i když i oni bojovali s bolestmi hlavy a výškou. Celý výstup je hodně náročný. Úspěšnost na Leninovi není velká, i když je to jen chodák. Během našeho pobytu tam zemřel jeden horolezec a jeden spadl do osm metrů hluboké trhliny, načež letěl do Oše vrtulníkem. Měli jsme štěstí na počasí a taky štěstí při výstupu.

A jaké to bylo – stát tam nahoře a říkat si, že vrch je dobyt?

Tak to je samozřejmě krásný pocit a člověk je rád, že se těch čtrnáct dní nepřipravoval zbytečně a že to proč sem přijel, dokázal. Hodně jsem myslel na to, abychom se hlavně v pořádku dostali i dolů, což nemusí být vždy samozřejmost.

*Petr Pittner
ptal se Tomáš Novotný*

Letní táborová škola 2017

Konec prázdnin patří již tradičně letní táborové škole. Letos opět hostila mladé tomíky asociální chalupa na Polaně v Beskydech. Sjela se sem opravdu skvělá parta nadšených frekventantů.

Během jednoho týdne prožili mnohé, od praktických dovedností až po teoretické znalosti z nejrůznějších oborů potřebných pro oddílovou činnost. Pro někoho se stane nezapomenutelný přechod Malé Fatry, pro jiného tvorba svého prvního animovaného filmu či orientační závod po valašských kopcích.

Byl to skvělý týden, díky za něj!

Ivo Skoček

Prázdninové pozdravy

Oddíl TOM Kamarádi dále Opava poslal pozdrav z prázdninových dnů, ve kterých uspořádal dvě velké oddílové akce.

V prvních dnech července jsme odjeli na kolech z Opavy údolím Raduňky a Seziny na letní stanový tábor pod obec Zbyslavice, na báječnou základnu TOM Zálesák Hlučín. Patnáct vedoucích našeho oddílu připravilo pro 60 dětí, členů i nečlenů, patnáct dnů s celotáborovou sci-fi hrou **Ztracená budoucnost**, s tématem vesmíru, robotů, mutantů a především kresleného seriálu Futurama.

V průběhu tábora se objevily zajímavé postavy ze seriálu, kluci a holky v barevných tričkách s logem tábora hráli netradiční sporty (Gorka-morka, Globetrotterská košíková, Famfrpál), závodili v turistickém závodě, hledaly se poklady, plnily osobnostní zkoušky, pořádaly se různé dílny.

Na kolech jsme navštívili Planetárium v Krásném Poli i záchranou terénní stanici v Bartošovicích. Po celou dobu tábora se zkoušela solarografie, koupali jsme se v bazénu v Porubě a na koupališti v Klimkovicích, postavili jsme pec na upečení pizzy a v ní samozřejmě pak pizzu

upekli. Byl vydán další oddílový zpěvník písní, létaly rakety a drony, schválně se nepovedl start rakety na Mars. Den a noc s námi strávili i rodiče, z nichž někteří spali pod stany či širákem. utočit jsme si mohli cukrovou vatu, upéct na ohni trdelník a obrovský zájem byl o bramborové spirály, smažené na oddílové smažící pánvi a vůbec to byl tábor, jak má být.

Zažili jsme horka i veliké bouřky. Vzniklo krásné táborové video a na oddílovém webu visí velké množství fotografií, které zaznamenaly i naši zpáteční cestu na kolech do Opavy.

Další velkou akcí bylo putování do zahraničí. Na přelomu července a srpna odjela čtyřicítka starších členů společně s rodiči a přáteli v překrásných zelených trikotech s logem akce na outdoorovou cestu do Rakouska a Slovinska. Výprava se povedla, nikomu se nic vážného nestalo. Zážitky byly mocné, což dokazuje video i fotografie pořizované v průběhu celé akce, na www.kadao.cz

Vedení oddílu děkuje všem vedoucím za jejich aktivitu při přípravě a realizaci obou velkých prázdninových, sportovních a turistických akcí a současně děkuje našim

tradičním partnerům a podporovatelům: Statutárnímu městu Opava, Asociaci turistických oddílů mládeže ČR, MŠMT ČR a Klubu českých turistů ČR.

*Tom Weicht,
TOM KADAO, Opava*

(redakčně kráceno)

Strašidylka 2017

Téma táborové hry jistě napovídá, co se u nás na táboře letos asi odehrávalo. Strašidylka je téma určené hlavně menším dětem, ale samozřejmě i ti starší si tam našli své. Vše se odehrávalo kolem strašidelného hotelu Exodus. V tomto hotelu byly pokoje, které si mohly skupiny kupovat, vybavovat a dále pronajímat. Nejprve si však musely vydělat takzvané Strašmany, platidlo tohoto tábora. Daly se získat za vítězství v etapových hrách.

Vybavováním pokojů se zvedala strašidelnost pokojů, ta dodávala skupině sílu strašení. Během tábora probíhala i vzdělávací činnost, zaměřená například na vázání uzlů, což bylo podáno netradičním způsobem. Nechyběla práce s mapou, rozdělávání ohně, práce s nožem a sekerou. Spousta dětí ani netuší, co má za nože. **Asi málo čtou Mikešovo nožobraní.** Když si jejich kudly prohlédnete, zjistíte, že některé z nich asi brzy přispějí k získání pěkné jizvy.

V minulosti jsme experimentovali - jeden táborový den si vedoucí s dětmi prohodili svoje role. Tenkrát to dopadlo hrozně a zapřisahal jsem se, že již nikdy více. Letos jsem si řekl, že to zkusíme znovu. Těšil jsem se, že zas budu kapitán skupiny, někdo vymyslí program pro mě a já si to náramně užiju. Také kapitáni se na den, kdy bude tábor v jejich rukou, hodně těšili. **Pocit moci a to, že my dospělí budeme poslouchat, je dost naplňoval.** Po chvíli však děti zjistily, že program, který vypadá celkem jednoduše, není tak jednoduché naplánovat a zorganizovat. Náramně si vychutnaly budíček. S potěšením sledovaly, jak my, dospělí, vedeme rozcvičku (mimořádně, asi to byla nejlepší rozcvička tábora).

Prohlídku stanů si dětičky taky moc užily. Poprvé jim zatrnulo, když jsme jim řekli, že se musí zajet na nákup a je potřeba připravit objednávku na další tři dny. To byl hodně velký problém, který nezvládly. Ovšem oběd, který uvařily - rajská

omáčka s knedlíky a masovými koulemi, byl moc dobrý. Vrcholem dne byla část etapové hry. Velmi se jim povedla. Já se vrátil o spoustu let zpátky a užil jsem si to opravdu se vším všudy.

Na výlet ke Skryjským jezírkům nás podle mapy vedli kapitáni družin. Občas jsem si jen tak pro sebe říkal *né, tudy né,* ale šli jsme podle nich a nakonec jsme do cíle přece jen došli.

U závěrečného ohně byly jako obvykle předány knižní dary. Podařilo se mi smazat jednu dlouholetou *křivdu*. Dvacetiletí vedoucí mi totiž vyčítali, že nikdy ode mne za odměnu nedostali nuž, i když si ho *určitě zasloužili*. Letos tedy nože dostali i vedoucí. Všichni dostali táborové tričko. Předposlední den tábora proběhl bazar, na něm si děti mohly za kouzelné fazoly, které získávaly celý tábor za různé činnosti, nakoupit lákavé zboží - od nezdravých, ale jistě dobrých mlsů, až po hračky. Pak již jen balení a v sobotu hajdy domů. Další tábor za námi, se spoustou pěkných vzpomínek a zážitků.

Jára Lepšík
TOM Bobří, Úštěk

Ohře 2017

Po táboře jsem se rozhodl, že vezmu kapitány skupin na vodu. Přijeli jsme do Tršnice, kde jsme nasedli na raft a baraku. Ohře byla šíleně zelená. Protože jsme vyrazili až ve čtyři a před sebou měli asi 17 km, tak jsme museli trochu máknout. V osm večer jsme byli v Kynšperku. Musím ale prozradit, že tento den jsme pádlovali snad nejvíc z celého týdne. Jinak jsme naši plavbu pojali hodně pohodově. Pádlo jsme ponořili do vody jen zcela výjimečně. Jen tak jsme se váleli, splouvali a opalovali se. Vždy, když nás voda zanesla do kempu, stavěli kapitáni stan a já se vracel pro auto. Na večere jsme pak vyráželi do vybraných restaurací.

Vše probíhalo idylicky až na jednu noc v Karlových Varech, kterou jsme doslova probdělí: malý kemp a 13 opilých fotbalistů. Argument, že tady spí nebo rádo by spalo 30 dětí, moc nefungoval. Následující den jsme kemp vybírali podle toho, kde oni nebudou. Nicméně zbytek plavby byl skvělý. Nesčetně vodáků kolem nás proploovalo a pořád jsme slyšeli *to je ale pohoda!* Háčci na své kormidelníky pokřikovali *vidíš, oni taky nepádloují a jede jim to*. Někdy si vyzkoušejte jen se tak nechat unášet řekou takřka bez ponoření pádla.

Jára Lepšík
TOM Bobří, Ústěk

Kulíšci v Karibiku

To s námi ti naši vedoucí pěkně vyběhli – říkali si možná ke konci táborové hry někteří z roztockého oddílu Kulíšků. To poté, co se ráno probudili a zjistili, že jsou okradeni!

Tak, bulvární zprávu máme za sebou a teď podejme krátké seriózní vysvětlení. **Námořníci a jejich výprava za poklady**, to bylo téma letošní táborovky. Čtyři posádky, najaté v přístavu svéráznými korzary, se snažily ze všech sil. Znalosti lodních uzlů, přeprava na vlastnoručně vyrobených vorech (žádné atrapy, opravdové vory ze smrkového dříví!), práce s mapou a spousta dalších úkolů...to vše vedlo k postupnému získávání zlatých mincí. No a takhle jednou ráno, po večerním přepočítání zlata, radostných výkřících *To jsme ale dobrý! Jo! Máme nejvíc!* ... ano, teď to přijde... se z celkem milých korzárů vyklubali piráti najatí strašlivým Černovousem. Nejen, že zmizelo všechno zlato, tábor byl stopami po pirátech úplně zamořený. Ti nejmenší táborníci prý údajně viděli v houští i medvěda, ale to jsou neověřené zprávy a žádný pirát by za ně **hák do ohně nedal**.

Takže všechno od začátku? Zase sbírat zlatáček po zlatáčku? Naštěstí stačilo *jen* svést poslední, ale o to urputnější, lodní bitvu s pirátem Černovousem na místním rybníce. Jak správně tušíte, vše se v dobré obrátilo, Černovousem byl poražen a všichni byli odměněni - ne zlatem, ale velkolepou závěrečnou hostinou.

Z kuchyně tomické základny v Dobré Vodě vše pozorovala, občas si i moc ráda zahrála, při vaření fandila a nakonec vše zapsala

Jindra Zoufalá

Za starým příběhem

To bylo tak: Když se Karel IV. vracel z Říma, kde byl korunován, zastavil se na noc v Pise, kde byl se svým průvodem úkladně napaden obyvateli města. Došlo i na radní města. V boji a obraně nového císaře si prý tehdy obzvláště statečně vedl pán ze Smojna, purkrabí na hradě Žampachu. Panovník jej odměnil pasováním na rytíře a sám mu na krk zavěsil zlatý řetěz. Po návratu domů na Žampach se Jan ze Smojna, přezdívkou Pancíř, obklopil pochlebníky. Spoléhaje na panovníkovu přízeň, dal dohromady tlupu násilníků a začal v okolí loupit. Přepadal kupecké povozy i šlechtice. Když nedal ani na královské varování a choval se zpupně, ztratil už panovník trpělivost a jeho vojsko stanulo pod hradem. Po krátkém boji padl Žampach do rukou vojáků a Pancíře předvedli před krále. Ten vyměnil zlatý řetěz na krku Pancířově za oprátku. Měl tuhle zemi rád a nenechal si ji rozkrádat ani od svých kamarádů.

Do dnes po něm zůstala v kraji pod Orlickými horami malebná zřícenina se zachovalým sklepním klenutím hradního paláce. Tam jsme se s oddílem na jaře vydali na výpravu. Cestou jsme potkávali nejen malebné kopce. I vesničky jsou upravené a čisté, zahrádky právě začínaly rozkvétat. Já jsem ten kraj znala už v době konce komunismu, často jsem tu měla služební cesty. Kam se poděly ty oprýskané chalupy se špinavými dvorky, zablácené silničky a příkopy plné kopřiv a skládky hned na kraji lesa?

Pod zříceninou ve starém zámečku býval domov důchodců. Pamatuji si tu ošuntělou budovu.

Ted' je zámeček opravený a hostí domov pro zdravotně postižené osoby s mentálním postižením. Po rekonstrukci září novou barevnou omítkou uprostřed ve-

líkého a veřejnosti bez problémů přístupného parku. Okolo jsou postaveny pěkné domky se zahrádkami určené pro chráněné bydlení. Najdete tu pěkné dětské hřiště, kozičky a koníka.

A co víc, v tomhle zastrčeném koutku venkova je krásně upravené a bohaté arboretum (a že jsem jich už viděla hodně). Kde byste mohli vidět mezi rozkvetlými rododendrony platan východní a západní vedle sebe pro porovnání, plácek se sedmi druhů bezů, a tak úžasně pojmenované stromy jako jedle vznešená, katalpa nádherná, pajehličník přeslenitý nebo dub sametový? Vše je umetené, neviděla jsem v areálu jediný pohozený papírek a kopřivu ani za plotem.

Skončili jsme v anglickém dolním parku. Skoro doslova – na vykosených lukách pod nádherně vzrostlými neobyčejnými stromy jsme si zbytek času hráli. Další plánovanou cestu jsme prostě vypustili. Kam dál ještě chodit, když tady je tak pěkně?

*Václava Hušková-Unčida,
TOM Pěšinky a Ostržízi,
Hradec Králové*

Litomíci na Ostrově pokladů

Letošní letní tábor byl trochu jiný než ty předcházející. Například v tom, že místo vedoucího Draka přišel zpět Stopař - lesák tělem i duší. Díky němu jsme nejen rozšířili své znalosti o lese a jeho obyvatelích, ale také se přiučili práci s pilou, sekerou, apod. Program tábora se lišil hlavně v tom, že z nás nebyli indiáni jako předešlé dva roky, ale stali se z nás na čtrnáct dní námořníci a naši vedoucí se proměnili v piráty. Ano, hráli jsme etapovou hru Ostrov pokladů. Podle knížky, kterou jsme si každý večer předčítali, jsme se vydávali za dobrodružstvím.

První týden nám moc nepřálo počasí. To nám však nevadilo, neboť tak bylo alespoň dost času na přípravu výbavy a výstroje pro cestu na Ostrov pokladů. Druhý týden, při teplotách okolo třiceti stupňů, jsme se rádně vyřádili, a to hlavně s vodou. Tu jsme měli všude: vodní bitky, cesty na vorech nebo etapy přímo v rybníku (trochu je vidět, že Kapitánka pracuje v bazénu a hrátky s vodou má ráda).

Během tábora jsme podle našich znalostí a vědomostí také získávali různé

lodní odbornosti a podle jejich počtu postupně dosahovali na vyšší hodnosti.

Na začátku všichni byli Vodní krysy, na konci tři nejlepší skončili s hodností Pirátský král. Na hodnost nejvyšší (získáním všech odborností) - Vládce moří, nedosáhl nikdo. To však nikomu nevadilo, protože i tak všichni v poslední těžké etapě našli poklad, který byl rozdělen na několik míst a navíc bylo nutné ho najít podle mapy a pak také vykopat.

Tábor byl velmi vydařený a děkujeme i ústředí a panu správci za možnost opět využít základnu v Dobré Vodě u Mrákotína v pěkném prostředí, kde se našemu oddílu opravdu zalíbilo.

Nyní se těšíme na další vícedenní akce oddílu (už v říjnu nás čeká podzimní výprava do Mezholez) a také pomalu vyhlížíme příští rok, prázdniny a další letní tábor.

*Kapitánka - Katka Krňáková
TOM Litomíci, Litoměřice*

Oddílové loučení

Známe to všichni, ale přesto, že to čekáme a víme dokonce, kdy to nastane, vždy to překvapí. Oddílové loučení. Kdysi dávno před mnoha lety začaly do oddílů chodit děti a dnes jsou to mladí lidé, kteří se chystají na maturitu, chodí na jízdy v autoškole, vydělávají své první peníze a svým láskám vypráví o tom, jaké je to spát v týpí, jezdit s kárkou pro pitnou vodu, koupat se v potoce, plánovat výpravy s bezva partou správných kamarádů, které nespojuje jen nějaká křehká sociální síť, ale opravdové zážitky často vykoupené hladem a žízni či bolavým tělem. V našem oddíle nastalo toto loučení na letošním letním táboření, které se, myslím opět náramně povedlo. Zcela jistě i díky naší partě pubertáků. Oni totiž umí spoustu věcí, třeba několik hodin jen tak prokecat, spát do deseti, kdykoli dojít pro poštu do blízké hospůdky, drásat nervy vedoucím, bleskově se shromáždit kolem právě spuštěného generátoru s nabíječkou a mobilem v ruce. Umí ale i zorganizovat zábavné hry prckům, uplést copánky a nalakovat nehtíky všem holčičkám, hrát nejlepší vodní bitvy, hrát a zpívat na kytaru zamilované písničky i velké rockové pecky, před spaním vyprávět bláznivé pohádky, přivést hektolitry pitné vody, nadělat zásoby suchého dřeva do kuchyně a nejen to. Jedna generace střídá druhou. U nás v oddíle mi-

lujeme vítání, ale aby bylo vítání, musí být nejdřív loučení. Všechny rád uvidím na velkých akcích, kde se hodí každá pomocná ruka, což ostatně do jednoho slíbili. Jsem hrdý na to, že takovou partu oddílových legend máme.

*Zdeněk Šmída,
TOM Chippewa, Česká Lípa*

Vydejme se na draky!

Letní tábor TOM Vltavský paprsek probíhal od 22. do 29. července 2017 na říčce Dračici nedaleko Suchdola nad Lužnicí. Počasí nebylo tentokrát nic moc, přesto jsme si naši táborovou hru **Vydejme se na draky** užili.

Bylo nás skoro padesát a vše jsme prožívali v království s králem, královnou, dvěma šašky, čtrnácti draky a se spoustou princů a princezen. Jeden z těchto draků létal a příšerně řval.

Sestavovali jsme rodokmen, kreslili erby, hráli legendy o hrdinství drakobijců, vyráběli zbroj, pořádali souboje, trénovali s dřevcem, schovávali se před invazí draků, honili draky ohnivce, sbírali dračí vejce, šli stopou - nestopou za drakem, barvili amuletů šůry a vyráběli draky.

*Zdeněk Vejrosta,
TOM Vltavský paprsek,
Kralupy nad Vltavou*

Hvězda Severu ve vlnách Gangy

Mimořádný vodní nadstav, který způsobily obrovské bouře na jihu Čech, využil TOM Hvězda Severu ke sjezdu řeky Vltavy.

Jak krásně se jim plulo na lodích pořízených z asociačních dotací, si můžete prohlédnout na fotografiích pod článkem.

Řeka Vltava spíše připomínala rozvodněnou africkou Gangou.

*Martin Fišl,
TOM Hvězda Severu, Brno*

Jak Dakoti uštvali draka Šmaka

Tábor Dakotů je podnik ze všech odílových podniků nejpodnikovatější. Věc nevidaná a dlouho a tajně připravovaná. Množství příprav se tvoří dlouho před táborem, na táboře, i po něm. To určitě znají i ostatní náčelníci a vedoucí tomíků.

Druhá polovina července přinesla i na sever Čech vlny mohutné sluneční energie. To bylo dobře, protože v Lužických horách a blízko vody je vždy o poznání chladněji. Přivítalo nás rozzářené místo, které se mělo na nějaký čas stát našim tábořištěm a domovem. Na každého čekalo indiánské obydlí a mnoho silných zážitků. Dakotští tomíci jsou totiž v jednom kole a stále je co dělat.

Dalo by se říci, že pomyslnou páteří, která držela na táboře směr, byla celotáborová hra Hobit. Oddíl byl rozdělen do čtyř trpasličích družin - rodů podle barev. Trpasličí kostým byl jeden povedenější než druhý, taky nám s tím pomohli rodiče táborníků. Bezvadné čapky, švihácké knoflíky nevšedních tvarů a velikostí, materiálu a provedení, až oči přecházely. Brzy trpasličí své barevné pláště a mistrovské opasky doplnili o skvostné meče a odolné štíty. Během svého putování k Osamělé hoře potkali nejdříve Gandalfa, který je seznámil s hobitem Bilbem. Společně pak čelili nástrahám jejich putování, které odstartoval neočekávaný dýchánek. Utkali se s hrozivými zlobry. Přelstili Gluma v Mlžných horách. Bojovali s přesilou vrků, kdy jim pomohli orli. Také část elfího národa přidala ruku k dílu, a tak se přes poslední boj se skřety dostali k drakovi Šmakovi.

A jak to dopadlo, to vám jistě každý Dakota rád poví. Ve Středozemi jsme byli často, a přesto jsme zvládli služby a noční hlídky a hrátky v potoce a indiánskou potní chýši a vyrábět a běhat a skákat a všemožně si užívat darů přírody pod hvězdným nebem, které se jen tak nevidí.

Za sebe děkuji všem vedoucím i dětem - hlavně pak náčelníkům Kvíky a Tomkovi.

Ota Otán Müller,
TOM Dakoti,
Česká Lípa

P.S.: Pár střípků vzpomínek trpaslíků

Na táboře jsme měli kola, a to bylo fajn, ale lepší bylo chodit pěšky. Jak jsme draka potkali, museli jsme ho střelit! Trpaslík Jůža k vašim službám.
Johanka

Nejvíce se mi líbila etapa město Grom. Na náměstí jsme zazpívali trpasličí pochod. Pak jsme šli za starostou a požádali ho o povolení přejít jediný most široko daleko a pokračovat dál v naší cestě k Osamělé hoře. Když jsme ukázali starostovi, že nám lidé z města přejí úspěch (petiční arch), tak nám nakonec povolení vydal.

Lukáš

Letos na Naději jsem byl poprvé a nemohl jsem se už dočkat, až všechno začne. Taky jsem získal první dva táborové Emamy. Na táboře se mi líbilo tolik moc, že se těším na další, už aby to bylo!
Honzík

Na táboře to bylo fajn. A stále nemůžu uvěřit, že náš Tým vyhrál! Vyráběli jsme si masky, které se moc povedly. Bylo toho prostě dost.
Kája

Letní tábor v Čachnově

Letošní letní tábor jsme po dobré zkušenosti opět prožili v krásné přírodě v CHKO Žďárské vrchy. Na skautské základně obklopené lesy, loukami a na nich pasoucími se krávami. Radost pohledět.

Dovolím si k rekapitulaci táborového dění použít napsaná slova naší budoucí instruktorky čtrnáctileté Verči:

„Tento tábor byl výjimečný. Ne ale těmi klasickými činnostmi, jako například kondiční cvičení, rozcvičky, svačina, oběd nebo večere, ale celý tábor byl nabitý takovou energickou, šťastnou a povzbuzující náladou táborníků. I když ne každý měl v oblibě brzké ranní vstávání, rozcvičky a nošení dřeva, které bylo ovšem potřeba.

Co ale táborníky tolik bavilo? No bylo toho podstatně víc. Seskoky parašutistů k nám na tábor, následné povídání si při balení padáků, dále návštěva farmy Pod kopcem, kde nás svezli na koních a večer pro nás na farmě uspořádali rodeo, které si vzalo na starosti uskupení Valda team. Nebo také kurs první pomoci, při které táborníci předvedli dost slušný výkon, i když jim tam náš figurant Matěj několikrát zkolaboval.

Celým táborem nás doprovázela celotáborová hra s názvem *Strážci vlků*. Děj naší táborovky zavedl táborníky do života vlků v jiném světě. Do světa, ve kterém vládli draci, skřítkové, vlci a hlavně myška Piška. Naše táborové družiny se proměnily ve smečky a táborníci se během tábora stávali vlky. Hra byla zakončena úspěchem, naši táborníci se všichni během tábora ve vlky proměnili, čímž splnili cíl hry. A myška Piška? Dejte si pozor, je celkem dost možné, že se pohybuje někde u vás.

A jsme také patričně hrdí na to, že naše spolková vlajka zavírala pod našimi ctěnými návštěvníky z nebe - paragány.

*Verča Hrebenarová a Jiří Černer,
TOM Stopaři, Jirkov*

Ploty a pikle

Jedno běžné posekání trávy se trochu vymklo kontrole. Dva roky starý živý plot u klubovny, který si děti samy zasadily, byl bohužel zničen. Když jsme o tom řekli některým rodičům, netušili jsme ještě, co se stane.

Kateřina Smutná, maminka Báry a Huberta, je na internetu jako doma a že jej umí využít tím správným způsobem, o tom není pochyb. Založila na Facebooku tajnou skupinu, kde se sdružují rodiče hronovských Lotrů s cílem občasně rychlé domluvy. Začaly se dít věci, stačila jediná věta: *Ahoj všem, mám tady jednu věc, se kterou potřebuju pomoc*. Odstartovala unikátní projekt. Výsadbu nového živého plotu.

Desítky rodičů se ihned aktivně zapojily do pomoci, zakoupily, vykopaly ze zahrádky nebo blízkého lesa něco, čím jen mohly přispět. V době závěrečné schůzky se u klubovny kromě dětí začaly objevovat nové keřiky, lopaty, krumpáče, kbelíky s hlínou a mnoho rodičů. Práce byla do hodiny hotová. Vedoucí, kteří do poslední chvíle netušili, jaké pikle rodiče ukuli, jen hledali správná slova, která by vystihla velké poděkování.

A tak děkujeme ještě jednou. Tohle by mohlo být příkladem pro všechny a museli jsme o tom napsat. Pro zapamatování a za nejlepší rodiče dětí, které máme.

*Karel Neuschl,
TOM Lotři, Hronov*

GASTRONAUTI 2017

“Kapitáne, planeta na obzoru, systémy stabilní, vše v ažúru.”“Rozumím, Shifte. Posádko, uvelejte se, tohle přistání bude pohodíčka, máme to přesně vypočítané!”

...“Krucí. Vedle...”

Není vždy vše tak, jak se plánuje. Tedy skoro nikdy není vše, jak se plánuje. Ale i to je dobře. Hrdinná posádka průzkumných vesmírných gastronomů (čti Veverků) letos objevila novou parádní planetu pro svůj srdnatý lid. Byla to šťastná náhoda. Jen kdyby, hergot, přistáli tam, kde chtěli. Ale to ne, znáte to...

A tak gastronauti putovali, plavili se, trmáceli, spolu s velitelkami Ctrl+C a Ctrl+V klonovali úspěchy a s Shiřtem a Caps Lockem zvětšovali šance na zdárné zakončení mise. A povedlo se. Sedm solárních dní na cestě s jediným (neuvěřitelně napchaným) roverem jako podpůrnou jednotkou a sedm poté v útulné základně (za kterou Veverci děkují TOM S.T.A.N.). Po večerech galaktické závody a přes den průzkum planety a místního (po)tvorstva. Mise byla náročná, ale úspěšná, dobrodružná, ale veskrze příjemná. Jestli máte také v plánu někam letět, neváhejte. A 11 z 10 gastronautů doporučuje klidně i jemně minout přistávací runway a zbytek dojít pěšky.

*Matěj Chour,
TOM Veverk,
Brandýs nad Labem*

Od mamuta k počítači

Vrchol oddílového roku, tábor, je za námi. Tentokrát jsme si vypůjčili základnu u vísky Rozkoš, která leží asi 20 km severně od Znojma. Celým táborem nás provázelo horko, sucho, výborná kuchyně a nabitý program. Během dvou týdnů jsme procestovali 35 000 let českými dějinami, tedy, jak už napovídá název, od mamuta až k počítači. Měli jsme k tomu vážný důvod – obdrželi jsme tip na dobrodružnou cestu za pokladem ve formě keramického talíře a stroje na indicie, zvaného Točník. Celým táborem nás provázeli dva písmáci, pod jejich vedením to šlo ráz na ráz:

- Právěk jsme si připomněli lovem na mamuta a přípravou koprové omáčky, bez níž je mamut **nejedlý**.

- Za časů Velkomoravské říše se vše dění točilo kolem písma hlaholice.

- Dobu Přemyslovců a zavedení první měny jsme strávili výrobou všeho, co se dá zpeněžit na trhu.

- Poslední přemyslovská léta jsme si znázornili rytířskými turnaji v nejrozdílnějších disciplínách, zakončenými středo-
věkou hostinou.

- Na počest Karla IV. jsme uspořádali vajíčkovou štafetu a na osmi místech přemostili říčku Rokytnou.

- Éru husitskou jsme strávili mimo tábor, kde jsme kromě přenocování a koupání svedli neuvěřitelně vyrovnanou bitvu mezi husity a křižáky.

- Za vlády Rudolfa II. jsme se věnovali alchymii, řešili jsme různé výzkumné a konstrukční úkoly.

- Noční hrou jsme si připodobnili „dobu temna“.

- V době vlády Marie Terezie jsme si mohli nohy uběhat za co nejvyšším školním vzděláním.

- V epoše zvané „Průmyslová revoluce“ jsme se pídili po letopočtech patentování nejrůznějších vynálezů.

- V období mezi dvěma světovými válkami jsme se věnovali hraní grotesek.

- Za komunismu byl tábor nenadále oplocen, zato přijela delegace a běželi jsme branný závod „O partyzánský samopal“.

- Po sametové revoluci přišla doba supermarketová a s ní vyvětrání našich peněženek.

Proputováním se až do současnosti jsme naplnili Točník a ten nám vydal (dobrovolně) v sobě nastrádané indicie. Z nich jsme pak společnými silami vydedukovali deset míst, která máme během cesty za pokladem navštívit. Tak jsme se postupně ocitli na barokním zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou, v muzeu v Třebíči, na zřícenině Rokštejn, na náměstí v Telči, v České Kanadě u skály zvané Ďáblova prdel, na zámku v Kamenici nad Lipou, v lomech a na hradě v Lipnici nad Sázavou. Všude jsme objevovali další talíře, které

společně vyobrazovaly místo uschování pokladu. Nám obrázek neříkal zhora nic, ale lipnický kastelán v něm ihned poznal nedaleké město Humpolec s hradem Orlík. Tak jsme skončili v rozměrné truhly v podzemí Orlíku, kterou nám strážce pokladu Matěj ochotně otevřel a my z ní za všeobecného nadšení vyzvedli šest dřevěných her od firmy Hrejsek & syn. Stanou se novou součástí naší klubovny.

*Jiří Krajča - Tetřev,
TOM Zlaté Šípy, Valašské Meziříčí*

MY NIC, MY PIZZA

aneb mafiánky na táboře

Všechno to začalo už před pár dny, kdy jsme dostaly dopis od naší mafiánské prababičky Marie-Antoanetty Dente di Leone Demone La Margaritha Micio. Všechny nás v něm srdečně zvala na oslavu svých stých narozenin do vily Pallermo v Báčovicích. Dokonce pro nás poslala 48 místnou limuzínu.

A tak se sjela celá rodina mafiánů na louku nedaleko Pelhřimova, aby oslavila prababičiny kulatiny. Tančilo se, zpívalo, jedlo, pilo, no prostě zábava, jak má být! V nestřeženou chvíli však všechno veselí zkazil výstřel odkudsi z lesa. Prababička, která se dožila úctyhodného věku, padla mrtvá k zemi. My ostatní jsme naštěstí přežily bez vážných zranění. Některé to ovšem psychicky velmi poznamenalo. Ihned jsme se rozeběhly k lesu, abychom babičku pomstily, ale útočník, kterým byl, jak jsme se později dozvěděly, zcela nepochybně člen rodiny Fregonů, zmizel, jakoby se po něm slehla zem. Zanedlouho přijel pošťák se závětí neboli testamentem, který měla prababička už nějakou dobu připravený.

Dědictvím každé ze čtyř rodin byl starý obal na housle, do kterého nám schovala první část mapy. Po celý tábor jsme podle jejích instrukcí hledaly dalších 13 kousků mapy, která vedla ke klíči k Pallermu. Překonávaly jsme velice náročné překážky od Fregonů, staraly jsme se o tygra, kterého nám prababička odkázala, vyrobily jsme si nenápadné mafiánské auto s nápisem MY NIC, MY PIZZA nebo TAXI a vykradly jsme banku. Dokonce jsme se i podrobily střeleckému výcviku. Trvalo nám 14 dní, než jsme konečně získaly všechny části mapy a pomocí ní se dostaly k truhle s klíčem, který jsme bohužel nešťastnou náhodou dokázaly zase ztratit. Ale co? Aspoň se nedostane do rukou Fregonů. Celý tábor jsme si, až na nepříznivé počasí, všichni opravdu hodně užily a já za celý náš oddíl doufám, že se za rok sejdem znovu v plném počtu.

Denisa Denča Slabová.
TOM Světlušky, Praha

Srazíme se v roce 2018?

Ptáte se, *kde se může tomík srazit?* Správná odpověď není ani v pračce při praní na 90°, ani ve dveřích se svým oddílovým vedoucím. Ideálním místem pro srážení tomíků jsou Rostoky u Prahy.

**Letní sraz tomíků 2018
proběhne od 5. do 12. 8. 2018.**

Po roční odmlce pro vás chystáme pestrý a zajímavý program. Těšit se můžete zejména na návštěvu památek matky měst – Prahy a zajímavostí Středočeského kraje. Pro dobrodružnější povahy chystáme splutí některé z blízkých řek či návštěvu jeskyní. I zvědaví tomíci, kteří jsou nejpočetnější skupinou mezi čtenáři Tomíka, si přijdou na své.

Připravujeme pro ně zajímavá povídání s odborníky, která budou zdrojem poučení i zábavy. Rozjednáno máme i kulturní vystoupení, a pokud vše klapne, oblažíme váš sluch libozvučnými souzvuky kytary s dalšími hudebními nástroji.

Pokud vás tato předběžná verze programu zaujala, spěchejte se přihlásit na adresy:

*omanek@a-tom.cz a v kopii:
ton@a-tom.cz,
marek.kuskov@gmail.com.*

Těší se na vás tým zapálených organizátorů.
Marek Kuskov

Tábory spatřené

Tomášem a Tomkem

Ve druhém srpnovém týdnu navštívili Tomáš Novotný a Tomek Hurt tři tábory tomíků.

Oddíl Vráti Floriana využil tábořiště odborového svazu firmy Škanska v lokalitě zvané Skuteč. Za potůčkem s můstkem panovalo dobré počasí a dobrá nálada zpestřená Úžasnou Zeměplochou. Ona ta pohoda v roudnickém oddíle Klubu lesní moudrosti vlastně nechybí nikdy...

Malebné a prosluněné bylo skautské tábořiště V Krouně nedaleko Chrudimi. To si pro svůj letošní tábor vybrali jirkovští Stopaři Jirky Černerá. Pěkné základem dominoval obří sporák. Gigantický sporák! Sporák s nadšeným kuchařem a spokojenými (protože dobře krmenými a pestrou táborovou hru užívajícími) táborníky.

Poslední zastávkou byla návštěva tábora v Rabštejské Lhotě. Proslulé tábořiště užívá oddíl SpT Lomnice již pěknou řádku let, dnes mu tábořiště již patří. Osazenstvo tábora jsme nezastihli, putovalo po okolí v rámci táborové hry. Sympatická programová vedoucí s robátkem na ruce se ale nechala slyšet, že jim to v oddílové partě klapě a že o mladé vedoucí a instruktory nemají nouzi.

Co více si přát?

Tomáš Novotný, Tomek Hurt

Anežkou

Navštívila jsem brněnské tomíky z TOM Kňouří, kteří stanovali na louce u rybníka Vilímek poblíž Mysletína. Kňouří mají, jako jeden z mála oddílů, třítydenní tábor. Jezdí na toto tábořiště už více než dvacet let, a tak je většina táborových staveb různě zdobená a za ty roky používání dovedená k dokonalosti. Mají postavenou dílnu a v ní kovárnu, v níž starší děti mohou vykovat vlastní nůž.

Na samém konci tábořiště se pod plachtou skrývalo meziplanetární až intergalaktické zařízení - Hvězdná brána. Kňouří byli letos totiž průzkumnou jednotkou na misi Echelon hledající artefakt předků. Hvězdnou bránou k nim přicestovali záchranáři z projektu Nadačního fondu Kryštůfek a s dětmi projeli základy první pomoci.

Druhou zastávku jsem udělala též na Vysočině, a to na táboře Lučanů v Tallhoferově dole u Rabštejské Lhoty. Lučané ze Sdružení pro Tábor (SpT) zase řešili záhadou opředený příběh sester Tallhoferových a jejich slepičárny. Skoro sedmdesátka dětí tady odolávala různým nešvarům počasí, bojovala fouseklovými koulemi a obědvala naopak dobré masové koule. Toto tábořiště již má také desetiletou tradici, má velké vyštěrkované nádvoří, velkou zastrěšenou jídelnu s krbem, ohniště s vyvýšenou strážnicí pro kytařistu, neodfouknutelným pingpongovým stolem a má širokou zpevněnou runway směrem ke kadibudkám. Tu jistě ocení v noci malí strašpytlové.

Anežka Klabanová

Člen předsednictva Jiří Homolka vyrazil na letní putování po oddílových táborech především na Moravě. Zde přinášíme pár jeho postřehů z táborů a tábořišť:

TOM Kadet Červený Kostelec

Tomíci z Kostelce hráli celotáborovou hru na téma Putování přes 7 světadílů. Kadeti mají své oddílové tábořiště v místě, kde je Labe krásou horskou říčkou vhodnou pro sjíždění na lodích, čímž se silně vodácké zaměření oddílu nezapře. Tábořiště je vzhledem k náročnějším přírodním podmínkám v Podkrkonoší pěkné. Bohužel po kraji tábořiště povede příští rok cyklostezka. Znak asociace na táboře Kadeti neměli, visel jen oddílový.

TOM Tuláci Frýdek - Místek

Frýdeckomístečtí Tuláci letos tábořili na tábořišti TOM Pawnee v Ochozech v Bílavsku. Jde o tradičně výborně vybavené tábořiště pod pečlivou správou Zdeňka Rolince, které udržuje i bez elektrického proudu a jakéhokoliv zdroje vody s obrovskou obětavostí. V rámci týdenního tábora podnikl oddíl tři turistické výpravy do okolí. Znak Asociace TOM má Zdeněk vyvěšen trvale na základně.

TOM Stopaři Ostrava

Tábor mají Stopaři již několik let na nenápadném, ale asi jednom z nejhezčích tábořišť, která za poslední léta vznikla, na začátku Hrubé Brodské u Nového Hrozenkova. Stopaři mají téměř vzorovou táborovou kuchyň a most přes horský potok do tábora. Tábor teprve začínal, děti ještě nepřiely, byla tam četa stavějící tábor. Škoda jen, že tábořiště není využité po celou dobu prázdnin, pro 14 denní tábor je hodně práce tábořiště vybudovat a poté zbourat. Zatím ale nadšence mají, to je hlavní. Znak Asociace TOM zatím Stopaři nestihli při vši práci se stavěním tábora vyvěsit.

TOM Skorci Vsetín

Skorci mají tábor na tradičním místě „Na Kubáni“, kterému se poslední léta říká spíše „Na Kosárně“ pro nízké červencové teploty pod hřebenem Javorníků ve Velkých Karlovicích. Tábor probíhal v duchu celotáborové hry „Po stopách profesora Koubka – hledání zaniklé valašské civilizace“. Znaky asociace i KČT měli Skorci vyvěšené.

Jiří Homolka

(red.kráčeno)

Tábory spatřené

Tomášem
a Ondrou

V první srpnové dekádě je už tomických táborů poskrovnu, to ale neznamená, že by nebylo koho navštívit.

Vyrazili jsme na tři pěkné tábory: k roztockým Kulíškům do Dobré Vody, na naši asociační základnu, dále k Mravencům z Brna do Uhřínova a naposledy na končící tábor TOM Maracaibo malebně rozložený v Radenicích na Vysočině.

Našli jsme, vcelku už tradičně, spokojená dítká, větší či menší táborový mumraj, obvykle mezi jednotlivými etapami táborových her a hříček. Mravenci se právě vrátili z tzv. vlajkovky, mnozí ještě ve válečném maskování, Kulíšci připravovali další den svého námořnicko-dobrodružného putování a pochlubili se nám svými barevnými prapory a také vlastnoručně vyrobeným koláčem od dvou malých tábornic. U Maracaiba jsme se pobavili o výhodách oddílového vozidla (trinečtí tomíci si ho zakoupili díky sbírce na Hithitu a hlavně díky solidaritě svých oddílových rodičů a přátel) a dověděli se, že hrají Pána prstenů.

Co dodat? Návštěvy našich táborů jsou většinou inspirativním osvěžením pro duši a ty letošní nebyly výjimkou.

Tomáš Novotný
Ondra Šejtka

Standou

V letošním roce jsem si z velké nabídky pořádaných táborů vybral opavské KADAO – a to z důvodu, že táboří na novém tábořišti. Pak jsem se přesunul do Beskyd za bíloveckými Vlky a nakonec za olomouckými Tury.

Tábor TOM KADAO probíhal na nové základně, která patří hlučínskému oddílu TOM Zálesák. A bez přehánění – byl to jeden z nejhezčích táborů, které jsem kdy navštívil. Stanový tábor pro 60 dětí se nacházel na veliké louce v údolí říčky Seziny, v blízkosti Klimkovic. Všude bylo čisto, uklizeno. Program tábora byl velice pestrý a bylo vidět, že ho připravuje zkušený tým vedoucích, které práce s dětmi opravdu baví. Co mě opravdu dostalo, tak to byla bylinková zahrádka před kuchyní.

Oddíl TOM Vlci z Bílovce tábořil v Kunčích pod Ondřejníkem. Právě začínal druhý turnus a na tábor přijelo 22 dětí. Vlci zahájili celotáborovou hru na téma Klondajk, a tak děti, místo aby si užívaly polední klid, neustále sbíraly kameny, které pak prodávaly, aby si vydělaly první dolary.

Přesunul jsem se do Ptnského Dvorku, kde tábořil olomoucký oddíl TOM Tuři. Na plně vybavené základně bylo 65 táborníků, z toho 9 dětí z Ukrajiny. Byla mi představena Anička, mladá sympatická dívka, která velmi dobrou češtinou rezolutně prohlásila, že je to ten nejkrásnější tábor, že je to už potřetí a přijede zase.

Byl jsem mile překvapen úrovní táborů, programem a hlavně obrovským nadšením vedoucích, kteří připravili velmi zajímavé tábory.

*Stanislav Prais,
(red.kráceno)*

Galové v ohrožení

Letošní tábor, již posedmé nedaleko Bánova, provázelo téma Asterix a Obelix. Celá táborová hra spočívala v tom, že nám Asterix a Obelix svěřili důležitý úkol, a to ten, že musíme po dobu jejich nepřítomnosti chránit galskou vesnici před Římany. Za odehrané etapovky jsme dostávali galské peníze – sestercie a za ty jsme potom kupovali vybavení do svých vesnic, o které jsme se po dobu 14 dní starali, buď dovali je a zdokonalovali. Abychom se dokázali ubránit Římanům, měli jsme i speciální výcviky pro jednotlivce, při kterých jsme mezi sebou soupeřili a podle našeho umístění jsme dostávali korálky, bylo to přímo 12 úkolů pro Asterixe. Samozřejmě nám tu nechyběl ani kouzelný Panoramixův lektvar, který jsme pili před náročnějšími hrami. Jednou z prvních etapovek byl výlet do námi vylosované vesnice, Bánov či Bystřice. Od vedoucích jsme do skupinky dostali syrové vejce, které jsme museli postupně vyměňovat za co nejlepší věci. Samozřejmě vyhrála ta skupinka, která donesla nejoriginálnější věc. A touto skupinkou nebyl nikdo jiný než Alfa Kanci, dovezli totiž kolo - funkční!

Náročná byla výstavba Kleopatřina paláce a lov divočáků – museli jsme vyrobit klece, do kterých se nám je večer podařilo chytit. Etapovky jako třeba vaření s Panoramixem nebo Olympiádu jsme si samozřejmě taky moc užili, ale asi nejzajímavější byl osmihodinový výlet, při kterém jsme navíc řešili hádanky. Celý výlet spočíval v tom, že jsme za osm hodin museli obejít co nejvíce míst, které jsme si sami vybrali, a plnit tam úkoly.

Po celý tábor se nám podařilo ochránit celou galskou vesnici. Vyhráli jsme i poslední bitvu proti Římanům. Když se vrátili Asterix s Obelixem, celé jsme to pořádně oslavili velkou žranicí, přinesli kance! A při té příležitosti proběhlo také vyhodnocení. Celkově se nám tábor moc líbil a užili jsme si ho plnými douškami.

Děkujeme našim skvělým vedoucím za přípravu celého tábora!

*Danča Rafajová a Verča Šibravová,
TOM 1412, TOM 1419, Otrokovice*

STOLNÍ HRÁTKY TOMÍKŮ

**aneb velké hry
pro velkou zábavu**

Rychlé a svižné hry s jednoduchými pravidly, které zpestří vaše schůzky, táborový program či akce pro veřejnost. V nabídce je šest různých her. Do konce roku je k dispozici pouze 50 kusů her, proto neváhejte.

Objednávat můžete do 15. listopadu, nejdříve zaplacené objednávky budou vyřízeny do 10. prosince. Máte tak možnost obdarovat svůj oddíl na Vánoce parádním dárkem.

Dalších třicet her bude k dispozici na začátku příštího roku. **Cena jedné hry je 2600 Kč. Při zakoupení jedné hry získáte druhou od Asociace TOM zdarma.** Každý oddíl si může objednat max. čtyři hry, tzn. dvě hry si koupí a dvě dostane zdarma.

Více o hrách
a objednávky na
www.stolnihratky.cz

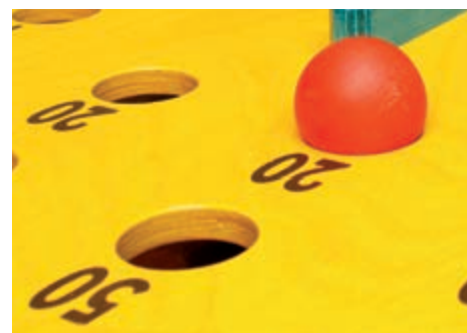
Práčata

Každý z hráčů se snaží svých pět „kamenů“ odpálit pomocí gummy na polovinu soupeře. Zápolení končí v okamžiku, kdy jeden z nich všechny kameny nastřílel na soupeřovu stranu.

Hranolball

Každý ze soupeřů ovládá své dva hranolballisty, pomocí kterých se snaží udeřit kuličku a dát soupeři gól. Branku představuje celá kratší strana hřiště.

Dej kuličku do doličku

Dva hráči se obratným koulením snaží usadit kuličky do důlků na své polovině hrací desky. Vyhrává ten, kterému se to podaří jako prvnímu.

Natukniho!

Nešední kratochvíle pro dva hráče. Oba se snaží protivníkovi vstřelit gól pomocí dřevěného klouzáku. Půlkruh před brankou vyznačuje území, do něhož je obráncům vstup zapovězen.

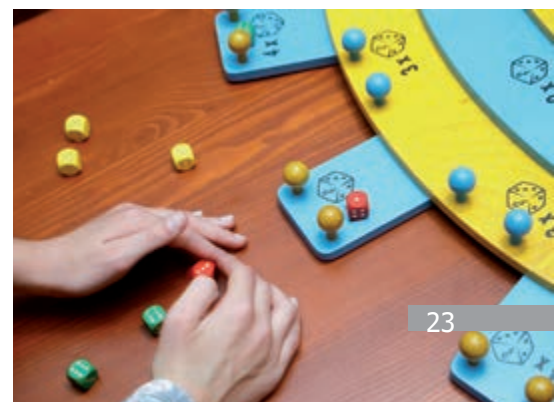
Rovnovážník

Hráči postupně hází hrací kostkou a pokládají vždy dvě libovolné dřevěné kostky na zavěšený kruh. Místo určí hodnota na vržené kostce. Kdo způsobí, že se kostky sesunou, ten prohrává.

Kostkopád

Hráči přistupují k hracímu plánu a cvrnkají vždy jednu kostku dolů z nejvyššího místa hrací desky. Jakmile všichni vycvrnkají své kostky, nastává napínavé sčítání bodů. Na každém schodu je uvedeno číslo, kterým se počet bodů padlých na kostce vynásobí. Vítězem se stává hráč s nejvyšším počtem bodů.

Stavíme a opravujeme

Ano, tak trochu pořád dokola. Ale v životě se opakují i jiné věci. A naše stavění je vcelku radostné.

Ve Stříbrných Horách tak přistál nový bytelný dřevník, tradičně z valmezske dílny. Pan správce si ho pochvaluje, vejde se do něj hromada dřeva. Nové jsou i zdejší zábrany proti autům – ano, čtete dobře. Nechceme, aby byl dvorek narvaný plechovými miláčky našich oddílů. Kolem je místa dost, plácek vedle domu je určen pro pohyb lidí, hry a odpočinek, ne pro parkování. Inspirovali jsme se v Kamence, kde tuhle věc umí Pavel Vaňásek dobře a nekompromisně ohlídat.

Kamenka- když už jsem ji zmínil - má novou podlahu ve společenské místnosti a také znovicírovaný plot. Stovky letků!

V Pořešíně se během týdenní brigády udělal velký kus práce, hlavně v likvidaci polomů. Nikomu bych nepřál vidět zblízka sjíždět nákladní auto do stráně vedle studánky! My jsme tu „radost“ zažili. To když šofér nezabrzdl tak, jak měl – a pak se osm hodin hrabalo, tahalo, pozemek byl plný záchranářů, hasičů a policajtů a obří, nevidané vyprošťovací techniky. Znovu poděkuju našim mládencům, kteří pomáhali (lehce zraněného a hlavně vyděšeného) šoféra vyprostit zpod auta a zachovali si u toho zatraceně pevné nervy. Mají můj upřímný obdiv. Na statku se jinak betonovalo, opravoval plot, izolovalo... Pořešín je nově vybaven postelemi a věšáky, vymalován a vůbec zkrášlen. Oplocení zničené pádem auta a před tím bouří nám uhradí pojišťovna a opravíme ho až poté, co lesáci dorubají poslední zbytek obřích smrků u plotu chalupy.

Malé skupinky brigádníků vyjžděly také do Rožmberka, kde zvládly udělat velký kus práce, posekat kopřivy, důkladně zpevnit staré schody apod.

V druhé polovině srpna začala v dubickém Domečku kompletní rekonstrukce

podlahy, v zimě by měly mít výpravy tomíků už nohy v teple.

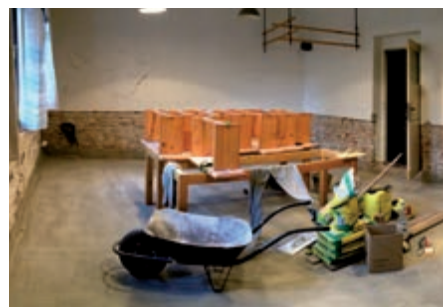
O pracích v základnách nad Vsetínem pojednává glosa Jirky Homolky, i tam se na obou domech pilně makalo.

Co nás a naše základny čeká v dalších měsících? Rožmberk získal stavební povolení (sláva!) a práce se rozjely. Do zimy bude pokračovat příprava sítí, kanalizace, jsou odkopány staré podlahy, provedeny sondy do stropů. Tady jsme na začátku velké a finančně i organizačně náročné přestavby, která skončí někdy v roce 2020. Navíc se předělává silnice kolem domu, což jsme se dověděli na poslední chvíli a modlíme se, aby se naše technika dostala přes rozorovaný asfalt všude kolem.

To vodovod v Oparenském mlýně bude hotov do sv. Martina, alespoň tedy doufáme. Slibujeme si od něj vyřešení krizových situací, kdy stávající vrt zkrátka nestačí spotřebě některých turnusů a ty jsou pak občas na suchu. Na tom nic nezmění ani spisek Modrá, nikoliv zelená planeta – vody je prostě málo.

Ostravské Bobrovníky jsou v přípravné fázi. Nelehký projekt, hodně problémů. Posledním (věrme) trápením je vodovodní vrt. S tím se ale vcelku úspěšně pere vrchní dohlížitel této stavby Pavel Vaňásek. Stavět se začne na jaře příštího roku.

Tomáš Novotný

Nová podlaha v Dubici

Pořešínské holé neštěstí

Tulák Miloslav Nevrlý

„Komunisti po invazi znovu zakázali skauting, takže jsme se stali formálně součástí Turistických oddílů mládeže, takzvanými tomíky. Jezdili jsme na putáky na Slovensko a v letech 1975–1981 jsme každý rok vyrazili do Karpat. Výhoda byla, že mi na to v rámci takzvané práce s mládeží tehdy dali v Severočeském muzeu v Liberci, kde jsem třiačtyřicet let pracoval, dovolenou. Vzal jsem si do ruksaku pytel ovesných vloček, trochu cukru a vyrazil.“

Přírodovědec a zejména klasik „tulácké“ literatury, autor Karpatských her, Kniha o Jizerských horách či Nejkrásnější sbírky, Miloslav Nevrlý, se k nám hlásí. Připomeňme, že v roce 2009 nám přispěl statí o Jizerských horách do publikace Chalupář.

Týdeník Respekt ve svém třicátém čísle přináší obsáhlý rozhovor s tímto pozoruhodným mužem. S laskavým svolením redakce Respektu jsme jeho část zveřejnili na našich stránkách a nyní i v Tomíkově. Doporučujeme tomíkům a jejich příznivcům, aby si ho dočetli na webu Respektu. Dobrou zprávou je i to, že vydavatelství Vestri posílá do světa Nevrlého nejznámější dílo Karpatské hry.

Respekt: Jedna z kapitol Karpatských her se jmenuje Hra na poutníka s lehkým srdcem. Píšete v ní o lidech, které nazýváte „ptáky mezi poutníky“: po horách chodí bez stanu i jídla a nestarají se o hygienu. Existují ještě takoví poutníci?

Miloslav Nevrlý: Bezpochyby ano.

Respekt: Ptám se kvůli tomu, že už tehdy před pětácti lety jste varoval před masovou turistikou úplně opačného ražení, kterou popisujete jako „cosi zpitvořeného, krásného i hrozného“.

Miloslav Nevrlý: Protože mě ta komunistická turistika otravovala. Lidi chodili po horách na počest sjezdu KSČ, aby dostali peníze, nebo na krajský výbor tělovýchovy hlásili ušlé kilometry, aby dostali vyznamenání. No a dnes? Když se dívám v televizi na pořady o Slovensku, tak je mi úplně mdlo, když vidím ty proudy lidí, kteří míří do nějaké jeskyně, a stejné proudy z ní zase vycházejí, to je pro mě úplně absurdní. Když jsme jezdili na Slovensko a později do Rumunska, o kterých v knize píšou, měli jsme jen lehké ruksaky, šli jsme bez mapy, vypili jsme, co kolem teklo, a spali jsme na poli. Slovensko jsem poznal v roce 1953. Měsíc jsme stanovali v Račkově dolině v Roháčích a kolem nás vůbec nikdo neprošel. Dnes se tam kvůli návalu vybírá vstupné.

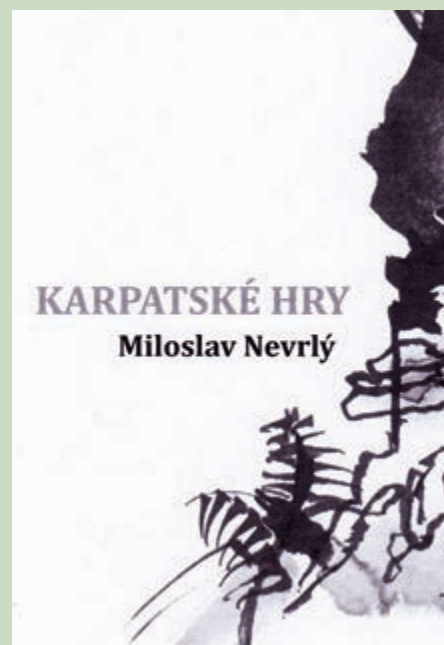
Respekt: Další vaší hrou v knížce je Hra na diamantové zdraví. Na cestách doporučujete nečistit si zuby, místo mýdla používat říční písek a všechny tělesné neduhy podle vás vyřeší česnek a trocha alkoholu. Opravdu jste to striktně dodržoval?

foto: Milan Jaroš

Miloslav Nevrlý: Ono nebylo těžké to dodržovat. Mýdlo jsme skutečně neměli a česnek byl nutností: ti, kdo ho nejedli, na to doplatili průjemem, protože hygienické poměry byly v horách otravné. Jediné jídlo, co se dalo sehnat, byl kus sýra od pastýřů a ti byli pěkní špindírové. Ale zase si člověk obohatil střevní mikrobiotu.

Pokračování rozhovoru na: <https://www.respekt.cz/tydenik/2017/30/ideal-samoty-a-divokosti?issueId=100225>

V ideálním podzimním počasí (8. - 10. září) proběhla plánovaná brigáda starších členů z TOM Kadao na Kusalínu. Výčet prací, které zvládlo patnáct členů oddílu, je až neskutečný. Podařilo se udělat terénní úpravy za chalupou, posekat rozsáhlé pastviny, pokácet několik stromů, které zbyly po kůrovcové kalamitě. Máme tedy i dostatek dřeva na zimu.

Holky umyly okna a věnovaly se úklidu v chatě. Poté se připojily k dřevařské skupině, která prosvětliła legendární sad před chatou a mírně rozšířila příjezdovou cestu pro bezpečný průjezd terénních vozidel zajišťující obsluhu chaty. Nakonec se ještě stihl pročistit prostor za cestou od náletů. Přátelé z TOM Kadao, Kusalínu vám děkuje!!!

Jiří Homolka
správce

Ve stejném termínu jen o pár desítek kilometrů dále plnil nový dřevník ve Stříbrných Horách olomoucký oddíl TOM Tuří pod vedením Soni Rokytové. Turům šla práce dobře od ruky a dřevník se jim podařilo za víkend zcela naplnit.

O vzorný úklid se na stejné chalupě na konci srpna postaral TOM Újezdec-Těšov z Uherského Brodu v čele s vedoucí Helenou Janigovou.

Všem letním pomocníkům za práce na chalupách moc děkujeme, stejně tak všem oddílům, které vyrazí na podzimní brigády.

(ústř)

Turistika na koni

Turisté používají různé přepravní prostředky. Je běžné, že turista na jaře uklídí lyže, promaže a seřídí kolo nebo zkontroluje loď. Na podzim zase obráceně. Existuje ale velká skupina turistů, kteří nemohou svůj „přepravní prostředek“ na půl roku jen tak odložit. Musí se o něj starat denně, zato jim přináší radost, jakou jiní turisté neznají. Jejich „přepravní prostředek“ je totiž živý.

Na návštěvě u koní

Navštívil jsem předsedkyni Sekce turistiky na koni Klubu českých turistů Milenu Anderlovou na chatě pod Kletí, kde je jedna ze základů hypoturistiky. Chata pod Kletí je bývalý dětský tábor s chatičkami a bazénem, takže i nyní se zde konají tábory, pobytové i příměstské. Tomíci jsou zde vítáni a za drobný příspěvek na seno a veterinární péči se mohou na koních nebo ponících projet, koně vykartáčovat, vyčistit jim kopyta a hlavně si vyzkoušet, jaké by to bylo, kdyby měli vlastního koně. Milena Anderlová mě ubezpečila, že obdobně je to na všech základnách, které provozují členové sekce turistiky na koni. A protože všichni koňáci v KČT jsou nadšenci, je možné dozvědět se o koních spoustu zajímavých věcí.

Věděli jste například, že koně byli ve starém Řecku zasvěceni Měsíční bohyni, protože otisk jejich kopyta připomíná půlměsíc? Věděli jste, že turističtí koně, stejně jako ti ve starověku, nejčastěji chodí bosí, protože se většinou nepohybují po zpevněných cestách, přesto potřebují pravidelnou péči podkováře? Že podkovář není něco míň než kovář, jako na vojně je podporučík míň než poručík, ale podkovář je specialista na podkovy a koňská kopyta? Podkovářství se učí na odborných učilištích, ale i na vysoké škole, veterinární fakultě Mendelovy univerzity v Brně. Věděli jste, že koně nepotřebují zvláště vybranou stravu, nepotřebují se pást jako krávy, nehodí se na vypásání zahrád jako ovce, základem stravy je seno? To je proto, že kůň je stepní zvíře a jeho trávicí soustava je uzpůsobena na suchou stravu. Pokud kůň nemá těžkou práci, stačí mu

kromě sena jen liz kvůli minerálům. Kůň také vydrží velké změny teploty, je mu dobře venku i za mrazů a potřebuje jen přístřešek, kde se může schovat před deštěm a sněžením. Kůň je stádové zvíře, takže by měl být s ostatními koňmi, v nouzi musí mít za kamaráda aspoň osla nebo kozu.

Většina z osmdesáti tisíc koní v Čechách a na Moravě je chována pro radost, na výjíždky po jízdárně i v přírodě, méně je koní závodních a ještě méně koní si na živobytí vydělává prací třeba v lese nebo taháním fiakrů.

Koně na výjíždky v přírodě se chovají ve většině stájí, ale v rámci sekce turistiky na koni KČT se pořádají skutečně turistické výlety od jedné stanice ke druhé, třeba týdenní přejezdy s denním putováním od dvaceti do čtyřiceti kilometrů ve skupinkách až do osmi koní. To už jsou poměrně náročné turistické výkony jak pro koně, tak pro jezdce. Sekce koňské turistiky značí stezky podle metodiky KČT, jen pásové značení, známé z pěších tras, je nahrazeno kruhem nebo symbolem podkovy. Značení slouží jen jako průvodce, na rozdíl od některých krajín u nás neplatí, že s koněm se smí jen na značenou stezku. Přestože značení koňských stezek je celkem kvalitní a podrobné a i koňští turisté si často vozí GPS přístroje, vždy mají s sebou dokonalého navigátora. Kůň totiž (obdobně jako většina psů) vždy najde cestu zpět.

Sekce turistiky na koni funguje již 15 let a v rámci oslav 100 let republiky a 130 let Klubu českých turistů uspořádá

Z ČINNOSTI
Klubu českých
turistů

slavnostní akci v Kladrubech, známých chovem starokladrubských koní, národní kulturní památky. Podrobnosti jsou na webových stránkách turistikanakoni.cz. Sekce vydává pravidelný měsíční zpravodaj, který si mohou zájemci objednat, informace jim budou chodit na jejich mailovou adresu. V nejbližším čísle by měly být zprávy o výstavě Kůň v Lysé nad Labem a také reportáž z Banátu, kde kůň neslouží jen pro rekreaci, ale mnoho koní je tam pracovních.

Petr Teringl

Čerchov - významné místo české turistiky

Čerchov (1042 m.n.m.) je nejvyšším vrcholem Českého lesa na pomezí Čech, Bavorska a Horní Falce. Je to místo, kde se od konce devadesátých let devatenáctého století setkávají pravidelně turisté. Myšlenku na vybudování dřevěné věže s dalekým rozhledem vyslovila při prvních výletech KČT Praha významná klubová osobnost arch. Vratislav Pasovský. V roce 1894 zde již stála dřevěná rozhledna a o pár let později, v roce 1897, zde byla vybudována útulna KČT, která se pojmenovala po svém projektantovi, **Chýše Pasovského**. I později na vrcholu probíhal stavební ruch. Byla vybudována kamenná rozhledna a ta byla pojmenována po svém příznivci Dr. Vilému Kurzovi, **Kurzova věž**. Od roku 1938 začala temná historie vrcholu, nejprve válka a později strategický zábor armádou. Až po roce 1989 se Čerchov otevřel turistům a o klubové objekty se opět vzorně stará odbor KČT v Domažlicích. Každému příchozímu však neunikne neutěšený stav chátrajících armádních objektů, který se i přes úsilí turistů a města Domažlice nepodařilo dosud uspokojivě vyřešit. To všechno bylo možné spatřit i při milé oslavě 120 let Pasovského chýše 26.8.2017. Český les i se svým nejvyšším vrcholem ale není zapovězen oddílům tomíků. Je velmi solidně dostupný ze základen v Mezholez, případně ze vzdálenějšího Broumova u Tachova. V zimě je zde množství běžkařských tras i s propojením do Bavorska a pravidelně se uskutečňuje Novoroční čtyřlístek v termínu 1. ledna. V létě se na vrchol můžete vydat ať již z Capartic, Pece, Babylonu nebo od České studánky kamennými schody Hanovou stezkou. Popřejme místním turistům i dalším přívržencům z Domažlicka, ať se jim podaří jejich dlouhodobé úsilí a úsilí přeměnit vrchol opět na pouze turistický!

*Rostislav Kašovský,
TOM Čmoudík, Ostrava*

týpí jako domov

Lovy beze zbraní – krásný název pro krásnou činnost. Ulovení toho správného snímku bývá často plné adrenalinu, výsledek ve formě krásné fotografie za to ale vždy stojí.

První, čeho si člověk všimne, když vezme do ruky jakékoliv číslo Tomíka, jsou nádherné fotografie, které zdobí snad každou stránku. Z toho je vidět, že mezi tomíky je velké množství úžasných fotografií a že je to činnost, kterou máte rádi.

V minulých článcích jsem již několikrát citovala ze Svítka březové kůry, velkého inspiračního zdroje. Zde ve druhém světle najdete skupinu čínů nazvaných Příroda - Lovy beze zbraní. Je zde čín na lov snímků nižších rostlin, bylin či dřevin, ale také bezobratlých, ptáků či savců.

V činu Snímky savců je podmínka o vyfotografování některých zástupců ve volné přírodě. Připomíná mi to různé veselé příhody z plnění tohoto činu. Jak jsme se plížili kolem kůlny u nás na zahradě, kde právě odpočíval ježek, a jak jsme se vleže na břiše plazili, abychom ze snímku, pořízeného co nejbliže, poznali, jestli je to ježek západní nebo ježek východní. Nebo zastavování na okrese, protože tohle stádečko srnek je v tak malebném postavení vůči tomu lesu, že se nedá odolat.

Mezi další výborné orlí pero patří focení ptáků. Manžel zakoupil krmítko a umístil ho přímo před okno s tím, že tak bude mít ptáky krásně na mušce a focení půjde jedna dvě. Nápad dobrý, ale provedení slabší – máme kočku. Přemístili jsme krmítko výš nad zem, jinak hrozilo, že to nebude krmítko pro ptáčky, ale pro kočku.

Dnes sedí kočka za oknem a krmítko sleduje jako výborný program v televizi.

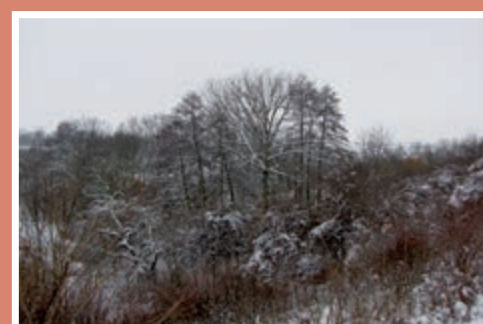
Ale je fakt, že by se pak dala fotit zvířata v pohybu, což je jiný čín. Tento čín se nejvíce líbí dceři, která se za tou naší kočkou plíží a snaží se vyfotit péči o tělní pokryv, hru, přijímání potravy a podobně.

Mým nejoblíbenějším činem z této skupiny jsou snímky vegetační sezóny. Znění: *Poříd' ze stejného místa série 6 snímků tak, aby každá série zachytila 1 zajímavý přírodní námět (např. různé druhy stromů, květin, potok, les neb jiné části krajiny) během 4 ročních období nebo během vegetační sezóny.*

Tento čín je velmi inspirativní. Celý rok sleduješ jedno místo v jeho proměnách. Na jaře jsou změny nejrychlejší, tam mám snímky třeba po 2 týdnech. Nejprve je to jen příslib zelené, pak nastoupí až svítivě jasně zelená, aby se na konci května odstíny zeleně ustálily na tmavších tónech. Od května do srpna se toho zas mnoho nemění. Ale od září do listopadu se změny zase projeví rychleji. Od začínajícího žloutnutí listů po barevnou paletu až po holé stromy. Nebo zkuste v zimě zachytit zasněžený motiv s tím správným světlem! Není to úplně nejjednodušší. Prostě být na správném místě ve správný čas chce i trochu štěstí.

Takže lovu zdar!

Kateřina Pejšová (Lasík)

Mikešovo nožobraní

...různý a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

Manly Comrade

Nůž klasické konstrukce z moderních materiálů. Tak by se dal stručně označit nůž Comrade, výrobek bulharské firmy Manly sídlící v Sofii. Nůž je zavírací, jištěný pouze tlakem pera na čepel, tedy takzvaný slipjoint. Při otvírání a zavírání čepel však zjistíte, že do úplného otevření či zavření musíte překonat tři mezipolohy. To je příjemné zvláště při zavírání, neboť nehrozí, že neopatrného člověka řízne do zapomenutého prstu čepelka zavírajícího se nože.

Při otvírání lehce zjistíte, že čepel nemá žádnou vůli a že je vše pevné, jak má být. Na čepel byla použita ocel D2, která nepatří mezi nerezové oceli, zato jde ale o materiál houževnatý, skvěle držící ostří. Při ztupení se o něco hůř a déle brousí. Střenky nože jsou vyrobeny z materiálu G 10 a jsou zdrsněny. Díky tomu je úchop pevný a nůž neklouže ani v mokré

Cenově patří k těm dražším. Pořídít si ho můžete za necelých 1400 Kč.

*Jiří Lukeš-Mikeš,
TOM Veverk, Brandýs nad Labem*

Míry a váhy:

hmotnost:	112 g
délka ostří:	90 mm
otevřený :	205 mm
zavřený:	115 mm
tl. čepel:	2,8 mm

či mastné ruce. Na pravé střeence je připevněn klip, díky němuž nůž pevně drží zavěšen v kapse za její kraj. Milovníky barev jistě potěší, že kromě černé se střenky vyrábějí také v černomodré, šedočerné, černohnědé, zelené a oranžové verzi.

Výbrus čepel je plochý s fasetou pod patnáctistupňovým úhlem. Vrcholový úhel fasety je tedy třicet stupňů. Výroba podpalovacího ježka byla hračkou, stejně jako například škrabání a krájení brambor, krájení chleba, slaniny, sýra, řezání provazů a popruhů a další drobné práce.

Velikostí a tvarem čepel je tento nůž podobný kryse, tedy noži Ontario RAT-1, na rozdíl od ní však není otevíratelný jednou rukou a můžete s ním klidně i na výlet do Německa.

Setkání tomíků na Duchonce

Slovenští tomíci nemají právě na různých ustláno. Státní podpora je veškerá žádná, vše si hradí tomíci sami, navíc předchozí předseda sekce mládeže Stanislav Andrásí nemohl svou funkci kvůli konfliktnímu souběhu s jinou funkcí vykonávat, takže sekce více než rok a půl nefungovala. Že se nyní začíná blýskat na lepší časy, bylo to vidět i na mezinárodním letním srazu u vodní nádrže Duchonka.

Obdobně, jako když byl v loňském roce 39. český sraz tomíků součástí Mezinárodního letního srazu v Beskydech, i letos se slovenští tomíci přidali ke druhému ročníku mezinárodního srazu a uspořádali své 48. setkání na stejném místě. Organizace setkání se ujal Ladislav Kalasz ze Svitú, který je spolu se Stanom Andrásim pravou rukou nové předsedkyně sekce mládeže KST Márie Maxianové. Srazu se zúčastnilo 66 tomíků z devíti oddílů, to spolu s českými tomíky znamenalo, že celkový počet přesáhl stovku.

Setkání začalo společným výletem do obce Uhrovec, na zříceninu Uhrovskeho hradu a památník SNP na nedalekém Jankově vršku. Druhý den byl věnován naučné stezce Kulháň. Trasa vedla do míst, kde se před našim letopočtem těžilo zlato, kde se ve středověku pájlo uhlí a kde stály skelné hutě. Do míst, kde nyní rostou tři sta až šest set let staré duby a kde na rodinné rybářské farmě prodávají vynikající uzeno – pečené pstruhy.

V pátek se k tomíkům přidali i dospělí turisté a celkový počet účastníků 2. mezinárodního srazu se přiblížil magické tisícovce. Předseda Klubu slovenských turistů Peter Dragúň vedl výpravu na Panskú Javorinu, kde stojí rozhledna, ale také nový, turisty vybudovaný dřevěný přístřešek, který pochodníky ochránil před nepřijemným deštěm. Večer byl věnován kultuře, turisté se vydali na Topolčianský hrad na představení Perinbaba v podání souboru Divadlo Tesáre. Když titulní postava pohádky svolávala hromy a blesky, skutečně se zablesklo a spustil se

liják, který diváky i herce po chvíli vyhnal z hradního amfiteátru. Promočení turistů se vraceli na Duchonku, hlavní organizátor setkání tomíků Laco Kalasz ocenil přístup turistů z Ostravy a Krásné Lípy, kteří rychle dali své autobusy k dispozici na dopravu zmoklíků.

Sobotní výlet už byl bez deště, objednané autobusy dovezly účastníky do Nitrianské Blatnice, trasa vedla k Rotundě sv. Juraja, která je možná nejstarším dochovaným kostelíkem na území Slovenska. Její historie sahá až do devátého století. Velkomoravskou dobu připomněl i další cíl výletu, osada Valy nedaleko Bojně, kde právě probíhaly cyrilometodějské slavnosti. Večer pak následovalo slavnostní zakončení srazu a v neděli čekala účastníky cesta domů.

Organizátoři 48. setkání tomíků Laco Kalasz a Stano Andrásí si mohli oddechnout. Čeká je ovšem další spousta práce. Chtějí dostat turistický závod (slovensky Preteky turistickej zdatnosti) do škol jako součást programu soutěže mezi školami v rámci Slovenské asociace sportu na školách a chtějí získat prostřednictvím spolupráce s FTVS akreditací pro trenéry a lektory, aby se mohli ucházet o ministerské granty). Laco Kalasz, který je v úzkém kontaktu s Radou závodů Asociace TOM a KČT slíbil, že se mezinárodní turistický závod uskuteční v roce 2018 ve Svitě pod Tatrami. Držíme našim slovenským přátelům palce, ať se jim všechny jejich plány podaří uskutečnit.

Petr Teringl

Návštěva na Slovensku

Na přátelskou návštěvu slovenských oddílů TOM jsme se vydali 8. června v počtu 18 členů oddílu TOM Ještěrky. Naši přátelé nás přivítali na turistické základně v Krpeľanech, která se nachází na Velké Fatře. Celkem se setkání zúčastnily čtyři oddíly: TOM Zniev, TOM Krpeľany, TOM Mošovce a náš oddíl TOM Ještěrky.

V pátek jsme se vydali do vesnice Stankovany a odtamtud zamířili na horu Šíp, která měří 1170 m. n. m. Výstup na horu Šíp byl náročný, ale daleko náročnější byl sestup, který byl velice příkrý, půda se hodně sesouvala.

V sobotu se k nám přidaly ostatní oddíly a nastalo seznamování, soutěže a hry. Občas děti nerozuměly slovenským slovům a docela jsme se u toho zasmáli.

Měli jsme i krásnou přednášku o stromech a děti si mohly vyzkoušet své znalosti. Naši slovenští přátelé jsou velice přátelští a laskaví, prostě krásní lidé jako je krásná jejich příroda. Před odjezdem jsme se domluvili, že podobné setkání připravíme u nás v Novém Jičíně a budeme se snažit, abychom také my byli tak skvělými hostiteli jako tomíci ze Slovenska.

*Jana Holišová,
TOM Ještěrky, Nový Jičín
(kráceno)*

NEJLEVNĚJŠÍ PLYN A ELEKTŘINA

- FUNGUJE TO** ➔ Již je zapojeno více než 3 tisíce zákazníků (na projektu spolupracují další organizace v ČRDM).
- USPOŘÍTE** ➔ Nejlepší cena elektřiny a plynu na trhu.
- BEZ STAROSTÍ** ➔ Přihlášení se je snadné, převody a každoroční soutěžení o nejlepšího dodavatele se děje automaticky.
- S TOMÍKY** ➔ Svítí tak všechny chalupy tomíků a také další desítky domácností tomíků.

Svítime s hořcem

Levnější energie pro tomíky

pro vaší rodinu
kamarády
známé
nově i pro IČO

energie.a-tom.cz

Jak se ke Svítíme s hořcem přihlásit? V evidenci tomíků! Přihlášku naleznete v menu pod odkazem „Energie“. Ceníky a další informace o systému, který poskytuje Skautská energie, si můžete přečíst více na www.skautskaenergie.cz.

Tomíci v Korutanech

Tomíci z Moravskoslezské oblasti opět navštívili sraz rakouského ÖTK Jugend.

Ve dnech 29. 7. - 5. 8. 2017 uspořádali rakouští tomíci své tradiční prázdninové setkání – tentokrát u jezera Turnersee v Korutanech. Tato oblast je nejenom prospikována řekami a jezery jako stvořenými k aktivnímu odpočinku, ale také je obklopena Alpami rakouskými i slovinskými. Šedesátka členů oddílů KADAO Opava, Čmoudík a Třicítka a Dvojka Ostrava společně s garantem této mezinárodní spolupráce Jiřím Homolkou sjížděli řeky, navštívili přírodní a kulturní pamětihodnosti od jeskyní přes muzea až po originální rozhledny, šlapali pěšky anebo na kolech po kopcích a také brázdili cyklostezkami údolím řeky Drávy a kolem již zmíněných jezer.

Večery pak vyplňovaly táboračky s kytarami a zpěvem. Specialitkou byla dvojdenní výprava na chatu Češka Koča, která je symbolem česko-slovinského přátelství. Z toho vyplývá, že došlo i na vysokohorskou turistiku a ferraty nejenom v okolí této kultovní chaty.

Za pohostinnost našim přátelům děkujeme a těšíme se zase za rok na setkání a další atraktivní místa! Zúčastněné oddíly děkují za podporu těchto aktivit MŠMT ČR, Asociaci TOM ČR, Klubu českých turistů a Statutárním městům Opava a Ostrava.

Rostka Kašovský, Tom Weicht, Jiří Pudich

Co bylo v červenci, srpnu, září a části října 2017

Český rozhlas pozval k popovídání do pořadu Káva o čtvrté dva tomíky různého věku a zkušeností. O tom, že ve spolku je to dobré v každém věku, tak s Patricií Strouhalovou debatovali Tomáš Novotný a Kudrnáč Josef Kučera z sedlčanských Jelenů.

O pár týdnů později, v samém rozjezdu letních táborů, si s redaktorem Romanem Viškem z Rádia Junior povídali Jarka Bednářová z pražských Sův a Matěj Chour z Veverků z Brandýsa.

Skončila temná éra Kusalína, pro jedny milovaná a pro druhé možná středověce zatěžující. Chalupa Klubu českých turistů, kterou před čtvrtstoletím zakoupil Jan Havelka pro potřeby tomíků, byla z iniciativy správce Jiřího Homolky elektrifikována, a to – světe zbož se – na náklady ČEZU.

Kateřina Valachová, tou dobou už exministrně, poděkovala šéfovi České rady dětí a mládeže a náčelníkovi tomíků za jejich dopis a napsala, že se s nimi ráda potkávala. Tomíci dopis rádi zveřejnili na svém webu, žel jediní.

Standa Prais a také ostatní členové náčelnictva spolku začali navštěvovat letní tábory tomíků.

Zálesáci z Týnce pronikli do médií.

Představení České rady dětí a mládeže se setkali s letním ministrem školství Stanislavem Štechem a setrvali s ním nad obvyklou problematikou v příjemné hodinové diskusi.

Jarmila Hanáková–Saxana z Boršic oslavila v dobrém zdraví osmdesáté narozeniny.

V severočeském nakladatelství Vestri vyšly ikonické Karpatské hry spisovatele Miloslava Nevrlého.

Helena Janigová, vedoucí tomíků z TOM Újezdec - Těšovsi přitukla s přáteli u příležitosti svých sedmdesátin.

Tomíci z Úhlavy vyzvali oddíly našeho spolku, aby hlasovaly pro lavičky na naučnou stezku sv. Vojtěcha, kterou úhlavští pomáhali budovat.

Televizní diva M. Jílková se v rozhlasové debatě s profesionálním organizátorem táborů M. Topinkou vyjádřila pro to, aby děti mohly na táborech používat mobilní telefony bez omezení. Protože tábory nejsou přeci tábory koncentračními, pravila.

TOM Hvězda severu odvážně sjížděl rozvodněnou Vltavu.

Tomíci z Ostravy a Opavy, takto Kadao, Čmoudík a Trícítka, se setkali u Turnersee v Korutanech s rakouskými kamarády z klubu ÖTK na tradičním srazu.

Vlajka tomíků zavlála hrdě na Piku Lenina v sedmi tisících metrech nad mořem, a překvapená tomická pospolitost zjistila, že má mezi sebou odvážné a cílevědomé borce.

Nad Pořešínem se přehnala bouře a skautská parta, kterou větve a stromy zavalily v chalupě, se ven doslova prořezala. Bouře drobně poškodila střechu, zničila kus plotu a několik stromů. Oplakáván bude zejména jeden, který nahlížen ze správného úhlu, připomínal jistý nepostradatelný, básníky opěvovaný a chuligány zneužívaný orgán lidského těla a jest tedy věčná škoda, že je ztracen, rozřezán, rozštípan a dnes už zřejmě spálen.

Nejvyšší kontrolní úřad zavolal náčelníkovi tomíků a pravil, že co nevidět dorazí na plánovanou kontrolu na roztocké ústředí. Právě svačená šunka pak chutnala náčelníkovi tomíků jaksi mdleji. Dodejme ale, že kontrola do uzávěrky tohoto časopisu probíhala korektně a věčně a že v tom nejsme sami, neboť kontroloři se vyrojili také u pionýrů, skautů a na České radě dětí a mládeže.

Zbyněk Báča, zaměstnanec KČT, napsal na ústředí tomíků, že by rád sehnal na nebyvale frčícím hithitu tři stovky tisíc pro obnovu vrtu a další úpravy a spolu s Matějem Chourem připravil chvályhodnou upoutávku, díky níž se mezi vedoucími vybralo v době závěrky tohoto čísla 101 600.

V Dubici započala první etapa rekonstrukce podlahy, dílo, po kterém desetiletí volal správce a vůdce táborové školy Zdeněk Šmída a které, věrme, zbaví domek vlhkosti.

Při letní brigádě v Pořešíně se ze svahu ke studánce rozjel nákladák plný šterku, jehož šofér se do něj marně znovu snažil naskočit. Auto prorazilo další pole právě opravovaného plotu a řidič-nešťastník, který vůz před tím nezabrzdl, skončil pod kolem, zachycen našťěstí jen za špičku boty. Chladnokrevnost mladých brigádníků při jeho vyhrabávání byla obdivuhodná a zbytek dne se nesl ve znamení nevidaných vyprošťovacích prací.

Unčida-Václava Hušková byla zkraje září svými mladými kolegy rafinovaně vylákána pod tábornickou záminkou do klubovny, kde jí všechny oddílové generace popřály k sedmdesátinám.

Aleš Sedláček a Tomáš Novotný sestavili tradiční memorandum, které adre-

sovali demokratickým nebo alespoň částečně demokratickým politickým stranám kandidujícím do voleb. Říká se v něm, že strany na spolky nezapomenou vlídným zacházením a nějakými penězi i po volbách a že nebudou podporovat takové voloviny, jako je zákaz táboření u řek a říček.

Ilona Jaglová a Tomek Hurt oznámili tomíkům, že chystají školení hospodářů a školení Eso, a tomíci byli šťastni.

Marek Kuskov, Tomáš Novotný a hradecko-pražská parta tomíků napsala oddílům, že v srpnu uspořádají týdenní sraz v Roztokách u Prahy. Stejná parta se na jiné akci brala za to, abych vedení spolku zakoupilo útulnou pražskou kavárnu jen a jen pro tomíky, což náčelník, v hrůze a s mnoha zkušenostmi odmítl, zarazil, zadupal a ani na vteřinku si nepřipustil.

Ivo Skoček a Jiří Palát začali pracovat na sérii skvělých a originálních, v EU dosud nevidaných stolních her pro tomíky, tak, jak po tom volal lednový sněm v Hronově.

Patnáct oddílů naší asociace si nasadilo tykadla a sebralo pro podporu zrakově postižených spoluobčanů úctyhodných 223 532,-Kč!

Začal podzim a mnoho dětských rtíků šeptalo v první sychravé dny

*Podzime, podzime,
zas už nosíš deště,
pěkně tě prosíme,
počkej chvíli ještě.
Kam vkročíš podzime,
tam je plativý den,
pěkně tě prosíme,
počkej ještě týden.*

Ale on nepočkal.

Radostné léto

Při čtení minulého čísla Tomíka si mnozí postesklí, že je v něm příliš mnoho smutných zpráv. Opustilo nás v ten čas několik kolegů a přátel...

Jaro a léto byly podstatně veselější. Do rodiny Jakuba a Terezy Trnobranských, vedoucích sedlčanského oddílu Gaudium, přibyl potomek, syn Evžen. Přibližně ve stejném čase se narodila dcerunka Viktorie Věnovi Křepelákoví, přesněji jeho partnerce Markétě. Dítka nese jméno slavné královny, hravým otcem z českolipských Dakotů je pak zvané mazlivě Viking.

Léto bylo ve znamení několika tomických veselek. Pravou táborovou svatbu absolvoval Vojta Jelen ze sedlčanských Jelenů, jeho vyvolenou se stala Klára Čápková. Už táborová brána hlásala jejich štěstí!

Nemeškal ani brněnsko-roztocký pár Dalka Baráková a Tomáš Rada, tzv. brigádní známost. Silné zážitky z oddílu je inspirovaly nejprve ke společné cestě jižní

Amerikou, posléze k farmaření na slezskopolském pomezí – nu a nakonec k svatbě. A to by bylo, aby je nenásledovali (ale plánovaně) Jitka Vozandyčová a Marek Kuskov. Mára, dříve Lvíček, nyní Svišť, si vzal Jitku z kraje září v pěkný den ve sloupském Herberku Ferdinanda Dobrotivého – a všude kolem byli tomíci!

Závěrem radostného psaní dodejme, že Šošana A. Hurtová se již v útlém věku jednoho a půl roku stala velkou znalkyní velkých a chlupatých elbských housenek. Kdo nevěří, ať se zeptá jejího otce, třeba na školení ESO! (ton)

Tomík č. 103,
říjen 2017

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel. 220 910 460, 220 910 314

mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@tom.cz,

www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný,

Zuzana Antoňová, Petr Balcer,

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Hana Žambůrková

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.

Náklad 800 výtisků.

Vydání tohoto čísla podpořil
Klub českých turistů.

**Uzávěrka příštího čísla
bude 20. prosince 2017**

V půlce října oslavil kulaté narozeniny fotograf, vedoucí pražských tomíků TOM Na ostrůvku, námořník, sportovec a muzikant Milan Blišťák. *Milane, přejeme Ti za všechny tomíky, předsednictvo a ústředí vše nejlepší, pevné zdraví v první řadě, rodinnou pohodu a pak hromadu zážitků z cest, z oddílových akcí a samozřejmě spoustu vydařených fotografických úlovků!* Hádej, čtenáři, kolik Milanovi je. Myslíš? Tak přesně o deset víc!

(ústř)

K radostným událostem tohoto léta patří i zdařilá oslava narozenin Václavy Huškové - Uncídy. Její královéhradecký oddíl Pěšinek a Ostrůžů připravil milou slavnost v orelské klubovně. Pro oslavenkyni to bylo dokonalé překvapení. A tak se v Hradci promítalo, vzpomínalo na dávné i nedávné časy a také dobře jedlo a pilo. Uncído, vše nejlepší! (ton)

Svatba

u Jezera Balvanů

Naleštit běžového žigula, do jeho starého kazetáku naladit Buty, provonět lučným kvítím kostel Sv. Martina a tábořiště u Jezera balvanů. Tak se rozhodli společně se svými kamarády a rodinami spojit své životy Klára Čápková a Vojta Jelen.

Tábořiště sedlčanských tomiků tak mohlo 1. 7. 2017 přivítat svou první svatbu. A jaká to byla sláva! K tanci i poslechu hrála kapela Repete, z táborového skladu se stal prvotřídní výčep a táborová kuchyně vydávala jídla jako z Alkronu. To ona vlastně dělá běžně.

Páter Ondřej Salvet oddal prvního z Jelenovic synů a jedinou Čápkovic dceru. Před hostinou nechyběl ani krásný proslav pana Čápa a pověstného Prácedara – hlavního vedoucího oddílu TOM Jeleni Ladislava Jelena st. Svatba samozřejmě nepostrádala ani pár vtipných táborových her. Novomanželům Jelenovým přejeme do společného začátku, ale i celého života všechno nejlepší.

*Ladislav Jelen,
TOM Jeleni, Sedlčany*

Jeleni cestovali v čase

Jubilejní 25. tábor u Jezera balvanů pojali TOM Jeleni ze Sedlčan v netradičním duchu. Čtyřicet pět dětí se po průchodu modrými dveřmi ocitlo na korábu Tauris, který jim umožnil cestovat v čase. Hned první skok v čase, který směřoval do pravěku, byl doprovázen mohutným pláčem. Přístroj, který sestával z mohutného panelu a nabíjecí jednotky poháněné lidským pohonem, byl tak propracovaný, že by se za něj nemusely stydět ani Zlaté šípy. Některé z dětí tak uvěřily, že vážně potkáme dinosaury a představa je trochu vyděsila.

Postupně jsme navštívili například období italských mafiánů, indiánů a nakonec skončili v budoucnosti. Jen tam jsme mohli společně porazit Časokazy, kteří nám v dějinách dělali zmatky. Děti nakonec úspěšně dokončily trénink a ten nejúspěšnější z nich – Kuba Moulík nakonec získal vysokou hodnotu supervizor. Tento obdivuhodný počín se mu podařil po sérii těžkých zkoušek, kterým v obtížnosti vévodil bobřík slepoty.

Tábor byl nakonec velikým úspěchem! Klání na vodě ovládla skupina Martina Jelena – Reddock a celotáborovou hru skupinka dobře známého Pepy Kučery Okara. Právě posledně jmenovaný, společně s Ondřejem Kymlou, má na svědomí celou táborovou hru. Děkujeme. Byla moc fajn.

*Ladislav Jelen,
TOM Jeleni, Sedlčany*

Veverk Joachym

a řeči králíčí

KOLIK ŘEČÍ ZNÁŠ,
TOLIKRÁT JSI ZVÍŘETEM!

MILÍ UŠÁCI,
NECHTE ZELÍ ZELÍM
A JDĚTE MEZI LIDI.
MUSÍTE SE NAUČIT
MLUVIT JAKO ONI.

HURÁ!

SLÁVA!

NO NAZDAR

VIVAT!

